

Войткова Аліса Вікторівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри загальної теорії права та держави*

НОВАЦІЙНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОРСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Україна – морська держава, виходячи з її просторових та геофізичних особливостей, місця й ролі в глобальній та регіональній системах міжнародних відносин. Здобула вона цей статус завдяки географічному положенню з виходом в океан, довжині морських кордонів і площі водного простору, а також вагомому внеску у вивчення Світового океану та розвиток судноплавства[1].

Радикальні зміни геополітичної, воєнно-політичної та економічної обстановки, що відбуваються у світі, перемога в Україні демократичних сил і розгортання активного політичного та економічного співробітництва з ЄС, відновлення діалогу про приєднання до НАТО на тлі посилення агресії Росії проти України, анексії Російською Федерацією території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя, спроб переділу контролю над акваторією Азовського та Чорного морів вимагають задати правильний вектор розвитку України як морської держави з урахуванням нових обставин і розстановки сил на зовнішньополітичній арені та всередині країни. Необхідність визначення основних напрямів подальшого розвитку України як морської держави з урахуванням забезпечення економічних інтересів України[2].

Сьогодні важливим питанням виступає концептуалізація та інституціоналізація морської політики України, фундаментом якої має бути дієва морська стратегія. Ця стратегія повинна бути пов'язана з законодавчою діяльністю як основним шляхом вирішення завдань України як морської держави у розробці прогностичних і програмних правових документів.

Для юриспруденції України важливим завданням стає створення концептуальних законодавчих та інституційних передумов, так би мовити концепції правової та інституційної основи, добротного нормативно-правового документу, який би мав у собі основоположні

та, головне, дієві положення для забезпечення та здійснення морського потенціалу та морської діяльності України.

Відповідно, для забезпечення позитивних змін, яких потребує морська політика України, система правового регулювання морської діяльності повинна мати системний та ієрархічний характер, як, наприклад, утворення окремого центрального органу виконавчої влади, який би виконував функції Морської адміністрації та спеціального відділу, відповідального за реалізацію державних програм у сферах суднобудування та воєнного кораблебудування у складі одного з департаментів Міністерства економічного розвитку та торгівлі України, як це було запропоновано Національним інститутом стратегічних досліджень у попередньому проекті Морської доктрини України у 2016 році[3].

Також існує необхідність у прийнятті Закону України «Про морську державу», який повинен закріплювати основні правові засоби та механізми правової реалізації морської політики в Україні. А для забезпечення життєздатності, кожній програмі розвитку має відповідати галузевий закон, що передбачає надання та забезпечення правового регулювання власними активами, можливо навіть веденням власного морського господарства за аналогією до Закону України «Про заходи державної підтримки суднобудівної промисловості в Україні».

Розвиток морегосподарського комплексу є одним із пріоритетів державної морської політики, спрямованої на повноцінну реалізацію морського потенціалу України і забезпечення національних інтересів держави у Світовому океані на найближчу та довгострокову перспективу. Не менш важливим є розвиток економічних відносин морегосподарського комплексу з метою отримання суспільної економічної вигоди потребує реалізації чітко поставлених завдань за такими напрямками. Адже, відродження національного торговельного мореплавства як перспективної галузі економіки, що швидко розвиватиметься й забезпечуватиме вагомий внесок у формування ВВП країни та гідно представлятиме Україну на міжнародному ринку транспортних послуг, стане потужним каталізатором активності інших галузей економіки, а також дієвим засобом реалізації зусиль

держави, спрямованих на розширення представництва України на світовій арені. Тож необхідним є зосередитися на виконанні таких завдань як формування і реалізація послідовної державної морської політики, орієнтованої на зміцнення України як морської держави шляхом збільшення економічної присутності України у просторі Світового океану та розвитку торговельного мореплавства згідно з основними тенденціями світового мореплавства і необхідністю забезпечення національних інтересів України в цій сфері. У реалізації цього завдання сприятиме розроблення Закону України «Про морську державу», спрямованого на утвердження України як морської держави. Такий закон врегулює відносини, пов'язані з внутрішньою і зовнішньою морською політикою, встановить пріоритети, принципи, шляхи та способи реалізації морської політики України, визначить ті сфери морегосподарської діяльності, де буде доречна й ефективна державна підтримка, розширить права територіальних громад щодо формування морської політики. Також необхідним є створення ефективної системи органів управління морською галуззю та формування сучасної моделі державного управління судноплавством в Україні. Утворення нового окремого центрального органу виконавчої влади, підпорядкованого Міністру інфраструктури України, який виконуватиме функції морської адміністрації, утримуватиметься за рахунок коштів портового адміністративного збору відповідно до його цільового призначення і стане ефективним інструментом вирішення завдань державної морської політики.

І одним з найважливіших є встановлення жорстких правил, що стосуються судноплавства українською частиною Чорного моря, Азовського моря і Керченської протоки, з урахуванням нових політичних та економічних відносин з РФ. Підтримання у внутрішніх водах і територіальному морі України режиму судноплавства, що відповідає міжнародним стандартам безпеки судноплавства.

Враховуючи усі наведені пропозиції щодо вирішення проблемних питань та за умови їх впровадження безумовно вдасться стати на шлях розвитку та побудови сильної української морської держави.

Література

1. Пріоритети державної морської політики у сфері функціонування та розвитку морегосподарського комплексу України: аналіт. доп. / О.В. Собкевич, К.М. Михайличенко, А.В. Шевченко, В.М. Русан, С.В. Белашов – К.: НІСД, 2016. – 72 с.

2. Аверочкіна Т.В. Юрисдикція України в прибережних водах: адміністративно-правовий вимір: монографія / Т.В. Аверочкіна. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 466 с.

3. Voitkova A. Ways of development of the Ukrainian maritime state/ ISSN2353–8406 Knowlledge, Education, Law, Manegement 2020 № 5(33) P. 184–188

Ключові слова. новаційні шляхи розвитку української морської держави, українська морська держава, морська доктрина України, правові основи української морської держави, інституціоналізація української морської держави.

Ключевые слова: инновационные пути развития украинского морского государства, украинское морское государство, морская доктрина Украины, правовые основы украинского морского государства, институционализация украинской морской державы.

Keywords. innovative ways of development of the Ukrainian maritime state, Ukrainian maritime state, Ukrainian maritime doctrine, legal basis of Ukrainian maritime state, institutionalization of the Ukrainian maritime state.

Сівак Володимир Михайлович

*Національний університет «Одеська юридична академія»
аспірант кафедри загальної теорії права та держави*

ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ ТА ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Із зародженням ідеї представництва тісно пов'язана поява попередників політичних партій що існують сьогодні. Відносини партій та державної влади зокрема досліджували такі відомі філософи як Ф. Бекон, Т. Гоббс, Дж. Лапаломбара, М. Вейнер, Д. Юма, Е. Берк, Дж. Ст. Міль, Ш. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо. Послідовник ідей німецького філософа Г. Гегеля, один із засновників фундаментальної теорії політичних партій А. Руге вивчав зв'язок між вченням про партії і проблемою критики і опозиції уряду. Він розглядав партію як засіб